

Begrotingsbehandeling Klimaat en Groene Groei – februari 2026

De afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt dat energiebeleid direct economiebeleid is. Prijsschokken raken huishoudens, bedrijven en de overheidsbegroting tegelijk. Wie afhankelijk is van fossiele import, importeert onzekerheid. Wie investeert in energie van eigen bodem, bouwt aan weerbaarheid. Oranje-groene energie van eigen bodem legt het fundament onder onze energieonafhankelijkheid en onze vrijheid, en maakt ons vrijwel immuun voor een nieuwe Oekraïne-crisis, blijkt uit [onderzoek van TNO](#).

Het [nieuwe coalitieakkoord](#) zet een belangrijke stap door richting te kiezen: meer energie van eigen bodem, meer inzet op verduurzaming en minder afhankelijkheid van instabiele markten. Daarmee ligt de basis er. Nu komt het aan op uitvoering en investeringszekerheid. Bedrijven, energiegemeenschappen en netbeheerders kunnen alleen bouwen als beleid voorspelbaar is, instrumenten betrouwbaar zijn en budgetten meerjarig geborgd. Door stabiel beleid, uitvoerbare instrumenten en langjarige zekerheid te bieden, kan de duurzame energiesector doen wat nodig is: versnellen, investeren en Nederland economisch sterker maken.

Zet stevig in op stabiel, meerjarig beleid

De energietransitie draait op lange investeringslijnen. Voor bedrijven, energiegemeenschappen en uitvoeringsorganisaties is duidelijkheid over toekomstig beleid en regelingen van levensbelang.

- De NVDE is heel blij dat de **SDE++ wordt verlengd**. Dit werkpaard van de energietransitie is onmisbaar. Per ronde kan er maar liefst één procent van de in Nederland gebruikte energie structureel vergroend worden. Dit maakt ons land duurzamer en minder afhankelijk van fossiele import uit het buitenland.
- **Zet woningverduurzaming langjarig door**. Het verduurzamen van woningen is het beste recept voor een blijvend betaalbare energierekening. Door te investeren in grootschalige, collectieve aanpakken ontstaat schaal en daarmee continuïteit voor uitvoerende bedrijven. Geef prioriteit aan huishoudens in energiearmoede, en neem andere woningen en gebouwen in de straat mee. Ook na 2030 is budget nodig voor de verduurzaming van woningen: zonder aanvullende maatregelen zullen de beschikbare middelen na 2030 zo'n anderhalf miljard euro lager zijn dan nu (voor o.a. de ISDE, SAH, DUMAVA, SVVE, Nationaal Warmtefonds).
- Extra actie is nodig voor de **ondersteuning van warmtenetten**. Aanvullende middelen zijn nodig voor de realisatie van warmtenetten en om de private warmtebedrijven over te kunnen nemen. Hierdoor kan de kennis en ervaring van de bestaande warmtebedrijven behouden blijven.

- **Voorkom beleidonzekerheid** die investeringen vertraagt of duurder maakt, bijvoorbeeld door het telkens wijzigen of uitstellen van subsidies, belastingmaatregelen of normeringen.
- Het is goed dat het coalitieakkoord inzet op 40 GW wind op zee in 2040. Zorg dat 2026 voor **wind op zee** geen verloren jaar is, door het Tijdelijke Ondersteuningsmechanisme Wind op Zee (TOWOZ) te laten slagen. Zet daarnaast in op de succesvolle uitrol van Contracts for Difference (CfD's).
- **Neem offshore elektrolyse tijdig mee.** Productie van groene moleculen (waterstof) dichtbij wind op zee versterkt de businesscase en bereidt Nederland voor op grootschalige uitrol richting 2040.
- Lokale maatschappelijke initiatieven, zoals energiegemeenschappen, zijn **koplopers in de energietransitie** maar lopen tegen structurele belemmeringen aan. Gerichte en structurele ondersteuning vergroot hun uitvoeringskracht.
- Bied langjarige zekerheid door subsidiebudgetten voor VEKI, NIKI en OWE op peil te houden.

Randvoorwaarden op orde

Om voortvarend door te gaan met de energietransitie en verduurzaming, moeten de randvoorwaarden op orde zijn.

- **Versterk de uitvoering:** met het coalitieakkoord is er budget om de uitvoering van de energietransitie waar te kunnen maken: het maken en realiseren van wijkuitvoeringsplannen voor warmte- en isolatieprogramma's, vlotte vergunningverlening voor projecten en het uitbreiden van laadinfrastructuur.
- **Haal Nederland van het slot:** help de energietransitie snel vooruit met soepele vergunningverlening (binnen 2 jaar), versterking van juridische capaciteit op nationaal en lokaal niveau, het reserveren van ruimte (2 procent) en een vrijstelling van de stikstofregels voor de bouw van projecten die (stikstof)emissies verminderen tijdens hun looptijd. Zo kunnen duurzame energieprojecten bijdragen aan het behalen van de stikstofdoelen. De NVDE is blij dat het coalitieakkoord voor het oplossen van het stikstofslot een fors pakket presenteert voor een structurele oplossing.
- De NVDE is het eens met het coalitieakkoord dat **het aanpakken van netcongestie veel prioriteit heeft.** De netbeheerders werken keihard aan het uitbreiden van de netten, en er wordt samengewerkt aan maatregelen om de netten beter te benutten, waardoor meer bedrijven kunnen worden aangesloten.
- Het gepresenteerde [EU Grids Package](#) **biedt grote kansen om de vergunningverlening voor energie(infra)projecten te versnellen.** De NVDE roept het kabinet dan ook om aan de slag te gaan met de aangenomen [motie Klos \(D66\)](#) om te onderzoeken op welke wijze de voorstellen uit dit pakket zo snel mogelijk kunnen worden omgezet in Nederlandse wet- en regelgeving.

Een CO₂-vrij energiesysteem als basis voor leveringszekerheid

De NVDE onderschrijft het belang om spoedig te verkennen welk instrumentarium nodig is voor de borging van de leveringszekerheid. In een capaciteitsmechanisme dient de mogelijkheid te worden opgenomen dat deze in de toekomst bij veilingen prikkels voor verduurzaming kan gaan geven. Om de markt op tijd te laten investeren in technieken is het belangrijk dat de overheid duidelijkheid geeft over **haar ambitie voor een volledig CO₂-vrij energiesysteem**, het tijdspad daarnaartoe en het benodigde instrumentarium. Denk hierbij onder andere aan subsidies voor technologische innovatie, ruimtelijk beleid en vraagcreatie. Het is belangrijk dat er een divers palet aan flexibiliteitsoplossingen zich kan ontwikkelen de komende jaren. Dat geldt ook voor technieken die nu nog niet volwassen zijn, zoals Long Duration Energy Storage (LDES).

Verduurzaming het fundament van ons industriebeleid en onze concurrentiekracht

De energietransitie is de groeimotor van ons nieuwe verdienvermogen. Als we nu durven te investeren in duurzame productie, groene industrie, circulaire ketens en schone technologie, worden we de economische winnaars van de komende decennia. Dit is een “triple-win”, zoals Wennink het noemde in [zijn rapport](#): investeringen binnen het domein energie- en klimaattechnologie dragen bij aan energie- en grondstofzekerheid, verduurzaming en het veiligstellen van ons toekomstige verdienvermogen. Om deze kans te pakken, moet Nederland nadrukkelijker inzetten op het afstemmen van duurzame vraag en aanbod en een helder industriebeleid. De NVDE ziet hier een unieke kans om duurzaamheidsambities en economische groei aan elkaar te koppelen.

- **Betaalbare en betrouwbare duurzame energie.** Een concurrerende industrie vraagt om voorspelbare, betaalbare en duurzame energie. Verlaging van de energiebelasting op elektriciteit versterkt de businesscase voor elektrificatie.
- **Flex-e XL regeling.** Bedrijven die elektriciteit verbruiken kunnen hiermee een investeringssubsidie ontvangen voor het bieden van flexibiliteit, bijvoorbeeld via batterijen en warmte-opslag, op voorwaarde dat ze dan ook een flexibel contract met de netbeheerder afsluiten, uiteraard met een korting op het nettarief. Met een budget van €125 miljoen per jaar kunnen we meer flexibel vermogen installeren, vermogen vrijspelen in de netcongestie wachtrij, meer elektrificeren in de industrie en worden de netkosten voor alle bedrijven verlaagd.
- **Vraagcreatie.** De verduurzaming van de industrie vraagt grote investeringen. Die zijn alleen rendabel als er een structurele markt is voor duurzame producten. [Vraagcreatie](#) is hiervoor een haalbaar en cruciale sleutel: voor zowel verduurzaming als concurrentievermogen. De beste regeling is hier een Europese. In deze geopolitieke tijden is een krachtige Europese markt extra belangrijk.
- Verstevig het budget voor **handhaving op de energiebesparingsplicht**, als stimulans voor snelle actie richting energiebesparing, voor klimaat en de energierekening voor bedrijven.
- **Strategisch industriebeleid.** Een actiever industriebeleid stimuleert innovatie en biedt bedrijven zekerheid. Concrete maatregelen hiertoe zijn: een robuust CBAM; flexibele staatsteunkaders voor investeringen in schone industrie; en investeringen in circulaire waardeketens (zoals hoogwaardige metaalrecycling).

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.